

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 422/2017-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 12. júna 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. René Hudzovič, s. r. o., Štefánikova trieda 49, Nitra, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. René Hudzovič, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenie práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Nitra v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 221/09, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie práva

na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 17 C 221/09 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uviedol: „Sťažovateľ vystupoval ako žalobca v konaní o zaplatenie sumy 4 680,34 € s prísl. vedenom Okresným súdom Nitra pod sp. zn. 17C/221/2009. V ňom sa domáhal zaplatenia sumy 4 680,34 € spoločne s 9,5 % úrokom z omeškania ročne od 4. 12. 2006 až do zaplatenia a to titulom vrátenia pôžičky, ktorú sťažovateľ žalovaným poskytol.

Žaloba o zaplatenie sumy 4 680,34 € s prísl. bola podaná v máji v roku 2009.

Po podaní žaloby bolo v predmetnej veci nariadených niekoľko pojednávanií. Pojednávanie nariadené na deň 27. 4. 2011 bolo po prejednaní veci odročené na neurčito a to z dôvodu vykonania výsluchu svedka [REDAKOVANÉ] nachádzajúceho sa v tom čase v ÚVV a ÚVTOS Trnava dožiadaným súdom (OS Trnava). Nasledujúce pojednávanie bolo nariadené až na deň 25. 1. 2012, t. j. až 9 mesiacov po odročení predchádzajúceho pojednávania. Takýto postup súdu prvého stupňa nemožno hodnotiť ako efektívny, súd mal postupovať aktívnejšie a okrem iného urgovať dožiadaný súd o bezodkladné vykonanie výsluchu uvedeného svedka. I v tomto štádiu konania prispel súd prvého stupňa svojim neefektívnym spôsobom konania k vzniku prieťahov v konaní.

Na pojednávaní dňa 2. 4. 2012 súd prvého stupňa vyhlásil rozsudok. Rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. zn. 17C/221/2009-107 bolo rozhodnuté, že:

(i) odporcovia (žalovaní) v prvom a druhom rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi (žalobcovi) spoločne a nerozdielne sumu 4 680,34 € spolu s 9.5 % úrokom z omeškania ročne, počnúc od 4. 12. 2006 až do zaplatenia a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet navrhovateľa (žalobcu) s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov (zo žalovaných) zaniká povinnosť plnenia druhého z odporcov (zo žalovaných);

(ii) odporcovia (žalovaní) v prvom a v druhom rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi (žalobcovi) spoločne a nerozdielne náhradu trov konania vo výške 3 913,47 € do 15 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov (zo žalovaných) zaniká povinnosť plnenia druhého z odporcov (zo žalovaných).

Súd prvého stupňa vyššie cit. rozsudok vyhlásený na pojednávaní konanom dňa 2. 4. 2012 doručil účastníkom konania (stranám sporu) so značným časovým odstupom, právnenému zástupcovi sťažovateľa bol uvedený rozsudok doručený až dňa 8. 8. 2012. Ani vyššie uvedený postup súdu prvého stupňa nemožno hodnotiť ako správny a zodpovedajúci zákonu, naopak, uvedeným postupom prispel súd prvého stupňa k ďalším prieťahom v konaní.“

3. Ďalší priebeh napadnutého konania opísal sťažovateľ takto: „*Proti všetkým výrokom rozsudku podali odporcovia (žalovaní) odvolanie.*

Odvolací Krajský súd v NITRE uznesením sp. zn. 7 Co/239/2012-126 zo dňa 20. 6. 2013 rozhodol tak, že:

(i) napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z uznesenia Krajského súdu v NITRE sp. zn. 7 Co/239/2012-126 vyplynulo, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa odvolací súd zrušil podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f), h) OSP a podľa § 221 ods. 2 OSP vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd vytkol súdu prvého stupňa, že svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniu § 157 ods. 2 OSP a preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné. Z dôvodu uvedeného v ust. § 221 ods. 1 písm. h) OSP, ktorý bol ďalším dôvodom zrušenia napadnutého rozhodnutia vyplynulo, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Uvedené vady vytknuté odvolacím súdom súdu prvého stupňa sú jednoznačne dôsledkom nesprávneho postupu súdu prvého stupňa v predmetnom konaní, ktorý mal za následok ďalšie predĺženie konania v predmetnej veci, a teda vznik nedôvodných prieťahov v predmetnom konaní.

Zrušujúce uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 20. 6. 2013 bolo súdu prvého stupňa doručené už dňa 5. 9. 2013, avšak ďalšie pojednávanie po zrušení veci bolo súdom prvého stupňa nariadené až na deň 17. 2. 2014. t. j. viac ako 5 mesiacov po tom, čo bolo uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co/239/2012-126 zo dňa 20. 6. 2013 doručené súdu prvého stupňa.

Následne sa konali ďalšie pojednávania, avšak napríklad termín pojednávania nariadený na deň 14. 5. 2014 bol súdom prvého stupňa zrušený dňa 13. 5. 2014 a ďalšie

pojednávane bolo súdom prvého stupňa nariadené až na deň 8. 9. 2014. Ani uvedený postup súdu prvého stupňa nemožno hodnotiť ako efektívny a smerujúci k prerokovaniu veci bez zbytočných prietahov.

Po vykonaní niekoľkých nasledujúcich pojednávani, bol na pojednávaní konanom dňa 14. 1. 2015 súdom prvého stupňa vyhlásený v predmetnej veci rozsudok. Rozsudkom Okresného súdu Nitra pod sp. z n. 17C/221/2009-179 zo dňa 14. 1. 2015 bolo rozhodnuté, že:

(i) odporcovia (žalovaní) v 1. a v 2. rade sú povinní zaplatiť navrhovateľovi (žalobcovi) spoločne a nerozdielne sumu 2 522,73 € spolu s 9,5 % úrokom z omeškania ročne, počnúc od 4. 12. 2006 až do zaplataenia a to do 15 dní od právoplatnosti rozsudku na účet navrhovateľa (žalobcu) s tým, že v rozsahu plnenia jedného z odporcov (zo žalovaných) zaniká povinnosť plnenia druhého z odporcov (zo žalovaných);

(ii) súd návrh navrhovateľa (žalobcu) vo zvyšku zamietá;

(iii) o trovách konania súd rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

I vyššie cit. rozsudok vyhlásený na pojednávaní konanom dňa 14. 1. 2015 súd prvého stupňa doručil účastníkom konania (stranám sporu) so značným časovým odstupom, právnenmu zástupcovi sťažovateľa bol uvedený rozsudok doručený až dňa 22. 6. 2015, t. j. po viac ako 5 mesiacoch. Vyššie uvedený postup súdu prvého stupňa nemožno hodnotiť ako správny a zodpovedajúci zákonu, naopak, uvedeným postupom prispel súd prvého stupňa k ďalším zbytočným a nedôvodným prietahom v konaní.

Proti zamietajúcej časti cit. rozsudku súdu prvého stupňa podal sťažovateľ odvolanie a proti vyhovujúcej časti podali odvolanie žalovaní.

V ďalšom postupe súdu prvého stupňa možno taktiež vzhliadnuť prietahy v konaní. Odvolanie žalovaných podané dňa 7. 7. 2015 na súd prvého stupňa voči jeho rozsudku sp. zn. 17C/221/2009-179 zo dňa 14. 1. 2015 doručil súd prvého stupňa na vyjadrenie právnenmu zástupcovi sťažovateľa až dňa 2. 11. 2015.

Napriek tomu, že sťažovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu podal vyjadrenie voči uvedenému odvolaniu na súde prvého stupňa už dňa 9. 11. 2015, tak súd prvého stupňa predložil vec na rozhodnutie odvolaciemu súdu až dňa 3. 2. 2016, t. j. takmer po 3 mesiacoch. “

4. Napokon sťažovateľ poukázal na to, že: „*Odvolací Krajský súd v NITRE rozsudkom sp. zn. 7 Co/56/2016-213 zo dňa 23. 2. 2017 doručeným právnenému zástupcovi sťažovateľa dňa 7. 4. 2017 rozhodol tak, že :*

(i) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

Konanie do právoplatného skončenia veci trvalo takmer 8 rokov. O trovách konania nebolo rozhodnuté dodnes.

Sťažovateľ je toho názoru, že nekonaním súdu, resp. neefektívnym konaním súdu došlo k porušeniu čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd...“

5. Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Okresný súd NITRA v konaní vedenom pod sp. zn. I7C/221/2009 porušil právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantované čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a právo, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

2. Sťažovateľovi sa priznáva peňažná suma vo výške 8.000,- € ako primerané finančné zadostučinenie, ktoré je Okresný súd NITRA povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

II.

6. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. Zjavná neopodstatnenosť sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy môže vyplývať aj z toho, že porušenie uvedených práv sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, v ktorom už označený všeobecný súd meritórne rozhodol pred podaním sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (II. ÚS 184/06), a preto už k namietanému porušovaniu práva nečinnosťou tohto orgánu nemohlo dochádzať (m. m. II. ÚS 387/06).

9. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie označeného práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Uvedený právny názor ústavného súdu je akceptovaný aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (pozri Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05).

10. Ústavný súd zo zapožičaného súdneho spisu okresného súdu zistil, čo sťažovateľ aj sám uviedol v sťažnosti, že napadnuté konanie skončilo na základe rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 7 Co 56/2016 z 23. februára 2017, ktorým v celom rozsahu potvrdil odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu sp. zn. 17 C 221/2009 zo 14. januára 2015, pričom predmetné rozsudky v spojení nadobudli právoplatnosť 7. apríla 2017.

11. Keďže sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní sťažnosťou doručenou ústavnému súdu až 27. apríla 2017, t. j. v čase, keď napadnuté konanie už bolo právoplatne skončené, a preto k namietanému porušovaniu označených práv už nemohlo dochádzať a právna neistota sťažovateľa už nemohla trvať, ústavný súd sťažnosť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi v nej uplatnenými nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. júna 2017